

Dobro i piękno

Na wczesnym etapie życia priorytetem w wychowaniu stanowi rodzina następnie przedszkole i szkoła przygotowują dziecko do życia opartego na wartościach społecznie uznanych. Wychowywanie i nauka w przedszkolu oparta jest na wartościach uniwersalnych, jednym z nich jest dobro i piękno.

Dobro jest pojęciem abstrakcyjnym będącym przeciwieństwem zła. Jest elementarnym pojęciem moralnym, określającym pozytywną wartość wszelkich czynów i zachowań. Każdy z nas inaczej odbiera dobro. Jednak istnieją przesłanki uniwersalne, które mogą funkcjonować na przestrzeni każdego społeczeństwa. Dobro jako szacunek, dobroć, rodzina, współdziałanie, Ojczyzna, rozróżnianie dobra i zła, wrażliwość na krzywdę innych ludzi i zwierząt, udzielanie pomocy potrzebującym, poznawanie wzorów godnych naśladowania, rozwiązywanie konfliktów drogą pokojową. Właściwie realizowana edukacja rodzinna i przedszkolna (przepelniona wyżej wymienionymi wartościami) stanowi skuteczną alternatywę dla wychowania, w którym dominują wartości materialne i dążą do zaspokajanie tylko swoich potrzeb.

Znany psycholog dziecięcy Piaget wyodrębnił dwa stadia rozwoju moralnego u dziecka, wskazując jednocześnie, że mają one związek z rozwojem społecznym. Dzieci w wieku przedszkolnym uważają, że coś jest dobre lub złe, bo rodzi określone konsekwencje. Na tym etapie rozwojowym ma miejsce automatyczne posłuszeństwo dzieci wobec zasad, bez rozumowania czy też oceniania. Zależność ta wynika z uczenia się w konkretnych sytuacjach, gdzie dominuje myślenie przyczynowo-skutkowe i konkretno-obrazowe. Bardzo ważnym elementem kształtowania się pojęć moralnych u dzieci jest postawa dorosłych, to oni są oknem do poznawania i rozumowania dobra jako wartości uniwersalnej. Pomagają odróżnić dobro od zła, dostarczać rzetelnej wiedzy o tym, na czym polega czynienie dobra lub wyrządzanie zła, ale przede wszystkim powinni pozytywnie wpływać swoim przykładem na kształtowanie u dzieci konkretnych zachowań i postaw moralnych.

Dobroć jako wartość ma wiele cech charakterystycznych, takich jak: ciepło, serdeczność, czujność, gotowość służenia innym, bycie pracowitym, życzliwym, pomocnym. To czas wspólnych rodzinnych spotkań (też przedszkolnych takich jak: Jasełka, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Rodziny) rozmów, posiłku, wspólnego wypoczywania, uczy wzajemnego zrozumienia, zaufania, ofiarnej miłości i prawdziwej przyjaźni. Wspólne przebywanie w gronie rodziny i w grupie rówieśniczej kształtuje postawę służby, szacunku i dobroci gotowej na dzielenie się radością z innymi, zgodnej współpracy, rozwiązywania konfliktów drogą pokojową.

Podstawa programowa wychowania przedszkolnego określa wprost treści, które odnoszą się do wartości dobra, które są ściśle powiązane z **obszarem społecznym dziecka:**

- *przejawia poczucie własnej wartości jako osoby, wyraża szacunek wobec innych osób i przestrzegając tych wartości, nawiązuje relacje rówieśnicze;
- *odczuwa i wyjaśnia swoją przynależność do rodziny, narodu, grupy przedszkolnej, grupy chłopców, grupy dziewczynek oraz innych grup, np. grupy teatralnej, grupy sportowej;
- *używa zwrotów grzecznościowych podczas powitania, pożegnania, sytuacji wymagającej przeproszenia i przyjęcia konsekwencji swojego zachowania;
- *ocenia swoje zachowanie w kontekście podjętych czynności i zadań oraz przyjętych norm grupowych; przyjmuje, respektuje i tworzy zasady zabawy w grupie, współdziała z dziećmi w zabawie, pracach użytecznych, podczas odpoczynku;
- *nazywa i rozpoznaje wartości związane z umiejętnościami i zachowaniem społecznym, np. szacunek do dzieci i dorosłych, szacunek do ojczyzny, życzliwość okazywana dzieciom i dorosłym – obowiązkowość, przyjaźń, radość;
- *respektuje prawa i obowiązki swoje oraz innych osób, zwracając uwagę na ich indywidualne potrzeby;
- *obdarza uwagę inne dzieci i osoby dorosłe;

W obszarze emocjonalnym dziecka:

- *rozpoznaje i nazywa podstawowe emocje, próbuje radzić sobie z ich przeżywaniem;
- *szanuje emocje swoje i innych osób;
- *wczuwa się w emocje i uczucia osób z najbliższego otoczenia;

*dostrzega, że zwierzęta posiadają zdolność odczuwania, przejawia w stosunku do nich życzliwość i troskę;

Wprowadzenie wartości **PIĘKNA** ma ogromne znaczenie w procesie wychowawczym dziecka. Dorośli pomagają dzieciom odkrywać piękno w otaczającym nas świecie, poszukując nośników piękna i dobra w rodzinie, w relacjach rówieśniczych, w życiu postaci literackich, w kontakcie z przyrodą, sztuką..... Dostrzegając piękno w różnych wymiarach rzeczywistości uwrażliwimy dzieci na tę wartość, jako coś co nas zachwyca i czyni nas lepszymi.

Piękno można podzielić na dwa obszary:

*wewnętrzne (dobre uczynki, opiekuńczość, wrażliwość, pracowitość, szczerłość, uczciwość)

*zewewnętrzne (krajobrazy, najbliższe otoczenie, dorobku kulturowego, muzyka, literatura, sztuka).

Dzieci uczą się znacznie więcej, obserwując styl życia tych, których podziwiają. Toteż rola rodzica i nauczyciela w przedszkolu a potem w szkole jest ogromna. Więc bardzo istotne staje się nasz codzienny przykład, to jacy my dorośli na codzien jesteśmy i czym kierujemy się w życiu. Nasze postępowanie znacznie wpływa na przyswajanie wartości dobra i piękna jako fundamentu, na którym można budować osobowość człowieka pozytywnie nastawionego do świata i czyniącego go lepszym:)